

2020-06-11

Diarienummer: Ä 2020-434

Utbildningsdepartementet

Remissvar – Validering – för kompetensförsörjning och livslångt lärande SOU 2019:69

Tillväxtverket arbetar för att stärka företagens konkurrenskraft. Det gör myndigheten genom att skapa bättre förutsättningar för företagande och attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas.

Kompetensförsörjning är en av de största utmaningarna för små och medelstora företags förmåga att utvecklas och för att behålla och öka sin konkurrenskraft.

Kompetensförsörjning är därför ett av Tillväxtverkets fem resultatområden. Vi har vidare ett antal regeringsuppdrag som berör kompetensförsörjning ur olika perspektiv, inklusive validering. Vi medverkar och bidrar också i olika myndighetssamarbeten kring kompetensförsörjning. Exempel på uppdrag vi arbetar med är Stöd för Regionalt Kompetensförsörjningsarbete¹ där vi stöttar regionerna, vi har även uppdrag inom Enklare vägar till jobb och kompetensförsörjning² som arbetar mer med ett företagsperspektiv och vi avslutade uppdraget Strategisk kompetensförsörjning i industriföretag³ 31 mars 2020.

Remissvaret är skrivet utifrån bland annat dessa utgångspunkter.

Validering är en del av kompetensförsörjning

Tillväxtverket tillstyrker Valideringsdelegationens slutbetänkande, SOU 2019:69, med bilagda tillägg och kommentarer enligt nedan. Vi anser att validering bör utvecklas och användas i större utsträckning för att det gynnar samhället, individen och arbetsgivare på flera sätt. Vi vill betona att Tillväxtverket ser validering som en delmängd av arbetet med kompetensförsörjning och validering som ett verktyg bland många som stärker upp Sveriges samlade kompetens och därmed konkurrenskraft.

Arbetsgivare/företag genererar avgörande reell kompetens

Vi anser att slutbetänkandet har ett stort individfokus. Ett sådant behövs men den roll som arbetsgivare/företag spelar behöver lyftas fram på ett tydligare sätt. Samtliga parter inom kompetensförsörjningssystemet har viktiga och komplementära roller i förhållande till varandra. Individer som utbildar sig tillämpar sina kunskaper hos en arbetsgivare/företag. Vi menar att utbildning och tillämpning kan pågå i olika ordning och parallellt, som det är tänkt i ett livslångt lärande. I många fall vidareutbildar dessutom arbetsgivaren/företaget sin personal för att anpassa kompetensen till nya krav från kunder eller till nästa steg i utvecklingen av verksamheten. Detta stärker både

1 N2017/07839/RTS

2 N2018/01053/KSR

3 N2018/04198/FÖF och N2016/06227/FÖF

arbetsgivarens/företagets och individens ställning på arbetsmarknaden. Med andra ord är arbetsgivarna/företagen med och genererar avgörande kompetens utifrån rådande konkurrenssituation. Ett lands samlade reella kompetens är en av de viktigaste faktorerna för att behålla och öka konkurrenskraften på internationell marknad. Tillväxtverket vill därför betona betydelsen av arbetsgivarnas/företagens roll i kompetensförsörjningssystemet.

Specifika kommentarer med hänvisning till avsnitt

Avsnitt 4.3 Validering i Sverige idag

Vi instämmer i att det behöver tas fram mer statistik och forskning kring validering, detta ska dock alltid sättas i perspektivet kompetensförsörjning då validering är en pusselbit i en större helhet.

Avsnitt 7.5.1 En övergripande nationell strategi för kompetensförsörjning och livslångt lärande

Vi tillstyrker att en nationell strategi för kompetensförsörjning och livslångt lärande ska utarbetas, beslutas och genomföras. Detta ska ske i överenskommelse med samtliga involverade parter för att förankra strategin. En sådan strategi bör också knyta an till den nationella strategin för hållbar regional utveckling som är under framtagning. Vidare bör en strategi för kompetensförsörjning och livslångt lärande kompletteras med handlingsplaner och tydliga roller, ansvar och struktur för hur den följs upp och utvärderas.

Avsnitt 7.5.2 och 7.2.2 Ett råd ska fortsätta följa, stödja och driva på ett samordnat utvecklingsarbete

Vi avstyrker att det skapas ett nationellt valideringsråd då detta riskerar bli alltför avgränsat fokus. Tillväxtverket vidhåller tidigare förslag om ett nationellt kompetensförsörjningsråd, där validering ingår som en del i ett större sammanhang.

Avsnitt 7.5.3 Kompetensförsörjning – en grunduppgift i det regionala utvecklingsarbetet

Vi instämmer i förslaget i slutbetänkandet men vill påpeka att följande bör beaktas: De kunskapsunderlag som regionerna tillhandahåller ligger till grund för diskussion med relevanta aktörer i regionerna. Omfattningen av och tillgången till olika kunskapsunderlag såsom analyser och prognoser skiljer sig dock åt mellan regionerna. De har olika förutsättningar både vad gäller tillgång till medel men även till analyskapacitet. Flera regioner saknar fortfarande egen analyskapacitet vilket försvårar arbetet. I Tillväxtverkets delredovisning av uppdraget att stödja regionalt kompetensförsörjningsarbete rekommenderar vi att en utredning tillsätts som ser över vilka typer av statistik och prognoser, på kort och lång sikt, nedbruten på regional nivå som skulle vara lämpliga att ingå i ett baspaket samt om det är möjligt att bidra med vissa regionala analyser. I utredningen rekommenderar vi även att det bör ingå att lämna förslag på vilken/vilka aktörer på nationell nivå som skulle kunna tillhandahålla detta och på vilket sätt det kan tillgängliggöras.

Avsnitt 8.3 Finansiering av utveckling av validering

Vi instämmer i att det krävs långsiktigt ansvar och långsiktig finansiering för olika aktörer för att kontinuerligt arbeta med och följa upp utveckling och användning av

validering. Vi vill dock framhålla att validering är en delmängd av kompetensförsörjning och att beslut om ansvar och finansiering bör ske med perspektivet kompetensförsörjning.

Avsnitt 10.2.4 Små och medelstora företag har sämre förutsättningar att använda validering

Vi instämmer i och vill betona att fortsatt stimulans av små och medelstora företags deltagande i kompetensförsörjnings- och valideringsinsatser är angeläget. Dock bör validering erbjudas tillsammans med olika tillgängliga verktyg inom kompetensförsörjning för att öka omställningsförmågan och konkurrenskraften i svenskt näringsliv.

Avsnitt 12.3.4 En ny grunduppgift i det regionala utvecklingsansvaret

Vi instämmer i att staten bör bidra med en basfinansiering till regionerna. Vi vill dock göra det tillägget att det krävs mer än en årsarbetskraft för att bedriva ett effektivt regionalt kompetensförsörjningsarbete. Vi bedömer att det krävs minst två årsarbetskrafter till grunduppgiften.

Beslut i detta ärende har fattats av stf generaldirektör Lena Carlsson. Minna Rydgård har varit föredragande. I handläggningen har också Camilla Karlsson, Anita Sandell, Örjan Johansson, Eva Johansson och Anna Manhem Laurin deltagit.

Lena Carlsson

Minna Rydgård